

ВПЛИВ НЕЦЕНЗУРНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПСИХІЧНИЙ ТА ФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Заналізовано проблему вживання нецензурної лексики в соціумі. Схарактеризовано основний негативний вплив лайки на людський організм: деформування хромосом ДНК, «перепрограмування» води в організмі людини, значні порушення гормонального фону в жінок, психологічна дисфункція тощо. Висвітлено питання причин появи нецензурної лексики на території сучасної України та запропоновано шляхи удосконалення мовлення.

Ключові слова: нецензурна лексика, лихослів'я, лайка, деформування, геном, ДНК, хромосоми.

Abstract

The problem of the use of foul language in different societies. Characterized swearing main negative impact on the human body, deformation chromosomal DNA, "reprogramming" of water in organism rights, significant hormonal background in women, psychological dysfunction and more. The questions causes of foul language on the territory of Ukraine and its consequences.

Keywords: obscene language, slander, abuse, deformation, genome, DNA, chromosomes.

Вступ

У повсякденному житті реакцією на розчарування, конфлікти, неприємності часто стає нецензурна лексика. Як правило, у суспільстві вона викликає негативне ставлення до таких мовців: виникає бажання все виразно пояснити і розтлумачити. Адже ті, хто розмовляє матом і задоволений своєю поведінкою, часто не знають про шкідливий вплив на їхнє здоров'я. Які ж наслідки використання нецензурної лексики для суспільства?

Цю проблему досліджували один із засновників системи дитячо-підліткового виховання А. С. Макаренка, громадська організація «Українське об'єднання психологів», вчені Інституту управління Російської академії наук та ін. Особливе значення цьому питанню надавав японський дослідник Масару Емото.

Метою нашої розвідки є з'ясувати особливості впливу нецензурної лексики на психічний та фізіологічний стан людини та довести негативність, шкідливість такого впливу.

Результати дослідження

Лихослів'я або лайка як частина ненормативної лексики має коріння в релігійних віруваннях людей – звідси й поняття «лихослів'я», за вимову якого мало статися певне лихо, кара Божа. Використання лайки таким чином вказувало на ставлення (часто негативне) до прийнятих норм чи табу суспільства. Зі зміною релігійних вірувань і ставлення до релігії взагалі, певні лайки закріпилися в суспільстві, використання їх було проявом певної громадської позиції, презирства, протесту тощо.

Подекуди релігійні корені лайки спостерігаються також і в Україні: наприклад, за свідченням османського мандрівника Евлія Челебі, що відвідав Україну 1657 року, найпоширенішими лайками того часу були «чорт», «дідько», «свиня» і «собака». Це підтверджується великою кількістю українських лайок на зразок: *сто копанок чортів тобі в печінку, під три чорти, бодай тебе чорти вхопили, а, собача кров! ах ти свиняче рило!* [1, 4].

Доволі часто користувалися ненормативною лексикою в такому контексті й українські козаки. Одним із прикладів уживання принизливої лайливої лексики можна знайти у відомому листі запорізьких козаків турецькому султану, написання якого зобразив у своїй картині Ілля Рєпін. Наприклад: *Ти, султан, чорт турецький, і проклятого чорта брат і товариш, самого Люцєперя секретар. Якій ты в чорта лицарь, коли голою сракою їжак не вб'єш. Чорт висирає, а твое військо пожирає [...]* [2].

За поширеною серед українських дослідників теорією, значна частина слів ненормативного характеру, що вживаються в сучасній українській мові, є наслідком запозичення з польської, російської, татарської мов та івриту. До таких запозичень зараховують слова, пов'язані зі статевою сферою. За часів язичництва вимовляти слова-заклинання мав право тільки жрець на святах, коли імітувалося зачаття сущого світу. «Погані» слова були введені в заклинання, звернення до божеств, а оскільки був поширеним культ родючості, то багато таких слів пов'язані із репродуктивною системою людини.

За царських часів почути на вулиці мат було просто неможливо, тому що за Соборним укладом за використання непотрібних слів накладали жорстоке покарання – аж до страти. За Петра I було видано книгу, де йшлося, що поведінка людей може бути визнана пристойною лише за умови повного утримання від лихих слів [3].

Питання щодо вживання ненормативної лексики неодноразово було об'єктом дослідження сучасних психологів. Було виокремлено низку випадків її використання, а саме для:

- 1) підвищення емоційності мовлення;
- 2) емоційної розрядки;
- 3) образи, приниження адресата мовлення;
- 4) демонстрації агресії;
- 5) демонстрації відсутності страху;
- 6) демонстрації розкутості, зневажливого ставлення до систем заборон;
- 7) демонстрації належності до «своїх» тощо.

Психологи помітили, що зазвичай люди, які вживають нецензурну лексику, порівняно з іншими:

- мають гірший настрій;
- більш психічно неврівноважені;
- невпевнені в собі.

Вчені Інституту управління Російської академії наук П. П. Горяєв (автор «хвильової генетики») і Г. Г. Тертишний, досліджуючи цю проблему, винайшли апарат, який переводить людські слова в електромагнітні коливання. Вони, як відомо, впливають на молекули ДНК. Вчені виявили, що коли людина лається, її хромосоми деформуються і гнуться, гени міняються місцями. В результаті ДНК починає виробляти протиприродні програми. І так поступово нащадкам передається програма самоліквідації. Вчені зафіксували, що лайливі слова викликають мутагенний ефект, схожий до того, що дає радіоактивне опромінення потужністю в тисячі рентген.

Експеримент з опроміненням протягом тривалого часу проводили на насінні рослини арабідопсис. Майже всі рослини загинули, а ті, що вижили, стали генетично модифікованими [5].

Відомий психофізіолог, лікар, член Всесвітньої екологічної академії Л. О. Китаєв-Смик стверджує, що зловживання матом повільно, але неухильно веде до гормональних порушень, особливо в жінок. Косметологи помітили, що ті клієнтки, які часто вдаються до лайливих слів, більш, ніж інші, страждають від підвищеної волосатості кінцівок, мають нижчий голос, адже мат сприяє виробленню чоловічих статевих гормонів [6].

Крім того, варто згадати й про відомий експеримент з водою. Японський дослідник Масару Емото знайшов спосіб показати, як змінюється вода, сфотографувавши її заморожені кристали з допомогою потужного електронного мікроскопа і вмонтованого в нього фотоапарата.

Емото Масару зібрав групу однодумців і почав фотографувати кристали води в різних куточках земної кулі. Фотографії були опубліковані в праці «Послання води» [7].

Для отримання фотографій мікрочастинок крапельки води поміщали в 100 чашок Петрі і різко охолоджували в морозильнику протягом 2 годин. Потім поміщували в спеціальний прилад з холодильної камери і мікроскопа з підключеним до нього фотоапаратом. Зразки розглядали за температури -5°C в темному полі мікроскопа під збільшенням 200-500 разів і робили знімки найбільш характерних кристалів. Було виявлено, що вода поглинає всю сприйняту нею інформацію. Кристали, реагуючи на різні слова, по-різному змінювали свою форму. Зокрема, слова негативного змісту деформували їх до розумної невпізнаності.

Оскільки наш організм майже на 80% складається з води, безсумнівно можна стверджувати, що й на воду в нашому організмі впливає різна інформація, зокрема й нецензурна лексика.

З православної точки зору лихослів'я є тяжким гріхом. Біблія стверджує, що кожен, хто вживає брутальні слова, зневажає Бога і себе самого, руйнуючи своє ество від здоров'я до долі. Апостол Павло конкретизував цей постулат і попереджав, що руйнується не тільки тимчасове земне життя, але й вічне, оскільки людина народжується за Божим непорушним планом для життя вічного. Особливо грішать ті люди, які ображають ближніх так званим “матірним словом”. Святитель Іоанн Златоуст сказав, що матірним словом хуляться священне ім'я матері. Адже першою матір'ю для християн є Пресвята Богородиця. В особі апостола Іоана Богослова Господь Ісус Христос, терплячи смертні муки на хресті, всиновив своїй Матері весь християнський рід. І з того часу Церква іменує Пресвяту Богородицю Матір'ю роду християнського. Друга мати – це та жінка, яка народила нас, дала нам життя і виховала. Без неї ми не існували, не знали б цього прекрасного світу і не раділи б життю. Третя мати – це земля, яка дає всім нам з благословення Божого їжу, одяг та житло. Як можна хулити найдорожче, найсвященніше ім'я – матері?

Звичайно, не варто забувати й про те, що вживання ненормативних слів – це показник низького культурного рівня, тобто неосвіченості людини.

То як же позбутися вживання ненормативної лексики? Пропонуємо такі дії:

1. Перестати лаятися самому, виробити огиду до ненормативної лексики.
2. Уникати або обмежити спілкування з людьми, які вживають нецензурні слова.
3. Розширювати словниковий запас, читаючи класичну літературу, зразки класичної поезії, афоризми тощо, спілкуючись із духовно багатими людьми.

Висновки

Отже, лихослів'я – одна із серйозних проблем нашого суспільства, нехтуючи якою, ми формуємо загрозу самобутності та майбутттю української нації. Вживання ненормативної лексики призводить до непоправних наслідків на рівні фізіологічного та психічного стану людини.

Подальші дослідження цієї проблеми дадуть поштовх для активної соціальної пропаганди та зацікавленості. Оскільки вживання нецензурної лексики – це суспільна хвороба, то її, як і будь-яку іншу, належить лікувати, а за умови правильної роботи над цією проблемою психологи та психіатри можуть зробити величезний крок у розвитку лікування психічних хвороб людства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Словарь української мови : в 4-х тт. / за ред. Б. Грінченка. — К., 1907—1909. — Т. 2. — С. 411.
2. Новицкий Я. П. Народная память о Запорожье: Предания и рассказы, собранные в Екатеринославщине (1875—1905) / Я. П. Новицкий. — Екатеринослав : Тип. Губернского Земства, 1911. — С. 33.
3. Огієнко І. Лайка в українського народу // Рідна мова. — 1937. — № 2. — С. 319—328, 357—364.
4. Ставицька Л. Українська мова без табу : словник нецензурної лексики та її відповідників / Л. Ставицька. — К. : Критика, 2008. — 455 с.
5. Гаряев П. П. Лінгвістико-хвильовий геном: теорія і практика / П. П. Гаряев. — Київ : Інститут квантової генетики, 2009.
6. Сайт Китаєва-Смика Леоніда Олександровича : [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.kitaev-smyk.ru/node/3>.
7. Емото М. Послання води: Таємні коди кристалів льоду / М. Емото. — Софія, 2005. — 96 с.

Козеренко Марія Петрівна — студентка групи БІО-166, факультет інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: kozerenko.masha@ukr.net.

Науковий керівник: **Радомська Людмила Анатоліївна** — канд. філол. наук, старший викладач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Kozerenko Mariya P. — Student group BIO-16B, Faculty of infocommunications, electronics and nanosystems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: kozerenko.masha@ukr.net.

Supervisor: ***Radomska Lyudmila A.*** — Ph.D., senior lecturer in linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.